

LEGE

pentru modificarea și completarea Legii nr. 105/2017 privind declararea utilității publice pentru lucrările de interes național de construcție a conductei de transport gaze naturale pe direcția Ungheni–Chișinău

Parlamentul adoptă prezenta lege organică.

Articol unic. – Legea nr. 105/2017 privind declararea utilității publice pentru lucrările de interes național de construcție a conductei de transport gaze naturale pe direcția Ungheni–Chișinău (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2017, nr. 216–228, art. 351) se modifică și se completează după cum urmează:

1. Articolul 2 va avea următorul cuprins:

„Art. 2. – Obiecte ale exproprierii sînt:

a) bunurile imobile (terenurile) proprietate privată și cele aflate în proprietatea unităților administrativ-teritoriale, situate în extravilanul și/sau intravilanul următoarelor localități: orașul Chișinău, comunele Tohatin, Stăuceni, Grătiești și satul Ghidighici (municipiul Chișinău); satele Sireți, Roșcani, Negrești, Căpriana, Vorniceni, comunele Rădeni, Ghelăuza, Pânășești și orașul Bucovăț (raionul Strășeni); comuna Tuzara, satele Pitușca, Nișcani, Temeleuți, Peticeni, Vălcineț, Sadova și orașul Călărași (raionul Călărași); satul Milești (raionul Nisporeni); comunele Alexeevca, Pîrlița, Todirești, Zagarancea și satul Rădenii Vechi (raionul Ungheni), necesare pentru construcția conductei menționate la art. 1, inclusiv pentru realizarea infrastructurii acesteia;

b) dreptul de folosință asupra bunurilor imobile (terenurilor) indicate la lit. a) ce urmează a fi utilizate în lucrările de construcție a conductei menționate la art. 1.”

2. Legea se completează cu articolele 2¹ și 2² cu următorul cuprins:

„Art. 2¹. – Exproprierea dreptului de proprietate asupra bunurilor imobile (terenurilor) indicate la art. 2 lit. a) se referă la acele bunuri imobile (terenuri) care

vor fi afectate permanent de lucrările supraterane necesare pentru construcția conductei de transport gaze naturale pe direcția Ungheni–Chișinău, iar exproprierea dreptului de folosință prevăzut la art. 2 lit. b) se va efectua temporar, pe durata executării lucrărilor de construcție a conductei menționate.

Art. 2². – Prin derogare de la art. 78 alin. (2) din Legea nr. 108/2016 cu privire la gazele naturale, procedura de expropriere prevăzută de prezenta lege se va iniția fără îndeplinirea prealabilă a condițiilor prevăzute la art. 78 alin. (2) din legea menționată.”

3. La articolul 3, textul „Guvernul va lua” se substituie cu textul „Guvernul își asumă responsabilitatea de a lua”, iar textul „Despăgubirile pentru obiectele exproprierii se vor plăti din contribuția Guvernului pentru implementarea proiectelor finanțate de către donatorii externi.” se substituie cu textul: „Plata despăgubirilor pentru exproprierea dreptului de proprietate asupra bunurilor imobile (terenurilor) se va efectua de către Guvern din mijloacele alocate de la bugetul de stat. Organul central de specialitate al administrației publice în domeniul energiei, prin intermediul instituției publice „Unitatea consolidată pentru implementarea și monitorizarea proiectelor în domeniul energiei”, va asigura plata despăgubirilor către expropriați. Plata despăgubirilor pentru exproprierea temporară a dreptului de folosință se va efectua de către Guvern din mijloacele financiare ale Î.S. „Vestmoldtransgaz” sau ale succesorului său în drepturi și obligații. Organul central de specialitate al administrației publice în domeniul energiei, prin intermediul instituției publice „Unitatea consolidată pentru implementarea și monitorizarea proiectelor în domeniul energiei”, va asigura plata despăgubirilor către expropriați.”

4. Articolul 4 va avea următorul cuprins:

„Art. 4. – La data intrării în vigoare a prezentei legi se instituie interdicția de înstrăinare a bunurilor imobile (terenurilor) prevăzute pentru expropriere conform art. 2 lit. a) și/sau de transmitere a dreptului de folosință prevăzut la art. 2 lit. b), exceptând transmiterea respectivelor bunuri imobile (terenuri) în proprietatea sau în folosința statului. Guvernul va asigura notarea interdicției de înstrăinare a obiectelor exproprierii în Registrul bunurilor imobile.”

5. La articolul 5, textul „Procedura de expropriere va fi efectuată în conformitate cu prevederile Legii exproprierii pentru cauză de utilitate publică nr. 488/1999.” se substituie cu textul: „Prin derogare de la dispozițiile Legii exproprierii pentru cauză de utilitate publică nr. 488/1999, cu excepția art. 11, 12, 14 și 15, pentru lucrările de interes național de construcție a conductei de transport gaze naturale pe direcția Ungheni–Chișinău se instituie o procedură specială de expropriere prezentată în anexa la prezenta lege.”

6. Legea se completează cu articolele 5¹–5⁶ cu următorul cuprins:

„Art. 5¹. – Prin derogare de la prevederile Legii nr. 163/2010 privind autorizarea executării lucrărilor de construcție, autorizația de construire se va emite de către organul național de dirijare în construcții fără acordul autentificat notarial al proprietarilor/coproprietarilor de imobil/teren ale căror interese pot fi afectate nemijlocit în procesul executării lucrărilor de construcție și în perioada exploatării conductei, inclusiv fără certificatul de descărcare de sarcină arheologică, cu condiția ca lucrările de construcție să fie efectuate doar după realizarea cercetării arheologice de teren.

Art. 5². – Lucrările de construcție a conductei de transport gaze naturale pe direcția Ungheni–Chișinău vor preceda și/sau se vor desfășura concomitent cu procedura de expropriere, fără a afecta desfășurarea acesteia.

Art. 5³. – Prin derogare de la prevederile art. 72, 74 și 80 din Codul funciar nr. 828/1991, retragerea din circuitul agricol sau silvic a terenurilor afectate de lucrările de interes național de construcție a conductei de transport gaze naturale pe direcția Ungheni – Chișinău are loc prin efectul prezentei legi și este:

a) definitivă, în cazul terenurilor afectate de lucrările supraterane necesare pentru construcția conductei menționate; și

b) temporară, în cazul terenurilor afectate de lucrările subterane necesare pentru construcția conductei menționate, pe durata executării acestor lucrări.

Art. 5⁴. – Guvernul va asigura înregistrarea gratuită (prin intabulare și/sau notare) a dreptului de proprietate și/sau a altor drepturi ale statului asupra bunurilor imobile (terenurilor) indicate la art. 2.

Art. 5⁵. – (1) Î. S. „Vestmoldtransgaz” sau succesorul său în drepturi și obligații este titular cu titlu gratuit, prin efectul prezentei legi:

a) în cazul obiectelor exproprierii indicate la art. 2 lit. a), care vor fi afectate permanent de lucrările supraterane pe întreaga durată de exploatare a conductei de transport gaze naturale pe direcția Ungheni–Chișinău:

– al drepturilor de folosință necesare pentru construcția conductei menționate;

– al drepturilor necesare pentru realizarea respectivelor lucrări și obținerea tuturor autorizațiilor aferente, precum și pentru exploatarea și întreținerea conductei menționate;

b) în cazul obiectelor exproprierii indicate la art. 2 lit. b), care vor fi afectate temporar de lucrările subterane pe întreaga durată de executare a lucrărilor de construcție a conductei de transport gaze naturale pe direcția Ungheni–Chișinău:

– al drepturilor necesare pentru construcția conductei menționate;

– al drepturilor necesare pentru realizarea acestor lucrări de construcție și obținerea tuturor autorizațiilor aferente.

(2) Drepturile prevăzute la alin. (1) lit. a) se înscriu în Registrul bunurilor imobile în baza cererii titularului menționat în prezentul articol.

Art. 5⁶. – În conformitate cu prevederile art. 11 din Legea cadastrului bunurilor imobile nr. 1543/1998, responsabilă de elaborarea dosarelor cadastrale, evaluarea prejudiciilor și elaborarea/promovarea actelor privind transmiterea în proprietatea/folosința statului a bunurilor imobile (terenurilor) menționate la art. 2 din prezenta lege este Agenția Relații Funciare și Cadastru prin intermediul Î.S. „Institutul de Proiectări pentru Organizarea Teritoriului”.”

7. Legea se completează cu articolul 7 cu următorul cuprins:

„Art. 7. – Controlul asupra executării prezentei legi se pune în sarcina Guvernului.”

8. Legea se completează cu o anexă cu următorul cuprins:

„Anexă

Procedura specială de expropriere aplicabilă construcției conduței de transport gaze naturale pe direcția Ungheni–Chișinău

1. După declararea utilității publice a lucrărilor indicate la art. 1 din prezenta lege, expropriatorul are obligația de a stabili sumele convenite ca despăgubiri către proprietarii bunurilor imobile (terenurilor) indicate la art. 2 lit. a) din prezenta lege și/sau către titularii dreptului de folosință prevăzut la art. 2 lit. b) din prezenta lege.

2. Despăgubirile datorate proprietarilor bunurilor imobile (terenurilor) indicate la art. 2 lit. a) din prezenta lege și/sau titularilor dreptului de folosință prevăzut la art. 2 lit. b) din prezenta lege se stabilesc pe baza rapoartelor de evaluare elaborate de către evaluatori, titulari ai certificatelor de calificare a evaluatorilor bunurilor imobile, eliberate în modul stabilit de legislația în vigoare, selectați de către expropriator în condițiile prezentei legi, și cu respectarea următoarelor criterii:

- a) suprafața bunurilor imobile (terenurilor) expropriate;
- b) suprafața bunurilor imobile (terenurilor) al căror drept de folosință a fost expropriat;
- c) valorile existente, respectiv estimate, ale bunurilor imobile (terenurilor) expropriate sau ale bunurilor imobile (terenurilor) al căror drept de folosință a fost

expropriat, comunicate de către entitățile competente, precum și valorile estimate ale amenajărilor și/sau ale facilităților afectate de expropriere;

d) activitățile restrânse datorate exproprierii.

3. Expropriatorul îi va notifica în scris pe proprietarii bunurilor imobile (terenurilor) indicate la art. 2 lit. a) din prezenta lege și/sau pe titularii dreptului de folosință prevăzut la art. 2 lit. b) din prezenta lege cu privire la datele de identificare ale expropriatorului, obiectul exproprierii, termenul de eliberare a bunului imobil (terenului), care nu poate fi mai mic de 30 de zile lucrătoare de la data primirii notificării, precum și informația generală privind procedura specială de expropriere.

În cazul titularilor de drepturi afectați care nu semnează notificările scrise sau nu sînt cunoscuți, sau sînt cunoscuți dar se află în afara hotarelor țării, sau al celor decedați, precum și în cazul succesiunilor nedeschise ori al succesorilor necunoscuți, termenul de 30 de zile lucrătoare curge din momentul afișării informațiilor prevăzute la pct. 4 la sediile autorităților administrației publice locale și pe paginile web oficiale ale primăriilor.

4. Concomitent cu transmiterea notificărilor prevăzute la pct. 3, informațiile conținute în acestea se afișează la sediile autorităților administrației publice locale și pe paginile web oficiale ale primăriilor în a căror rază sînt amplasate obiectele exproprierii. Accesul Î.S. „Vestmoldtransgaz” sau al succesorului său în drepturi și obligații la terenurile indicate la art. 2 din prezenta lege pentru executarea lucrărilor necesare în construcția conductei de transport gaze naturale pe direcția Ungheni–Chișinău se efectuează după expirarea termenului prevăzut la pct. 3.

5. În termen de 20 de zile de la data primirii notificării prevăzute la pct. 3, proprietarii bunurilor imobile (terenurilor) indicate la art. 2 lit. a) din prezenta lege și, după caz, titularii dreptului de folosință prevăzut la art. 2 lit. b) din prezenta lege au obligația să se prezinte la data și locul indicate de către expropriator în notificare în vederea îndeplinirii formalităților legate de expropriere sau, după caz, în vederea înaintării exigențelor proprii privind condițiile exproprierii. Notificarea titularilor de alte drepturi asupra bunurilor imobile (terenurilor) indicate la art. 2 lit. a) din prezenta lege conform prevederilor pct. 3 cade în sarcina expropriatului. Proprietarii bunurilor imobile (terenurilor) indicate la art. 2 lit. a) din prezenta lege au obligația de a informa expropriatorul cu privire la existența titularilor de alte drepturi asupra obiectului exproprierii; în caz contrar, expropriatul va rămîne responsabil de despăgubirea titularilor de drepturi respectivi.

6. În termen de maximum 60 de zile lucrătoare de la expirarea termenului stabilit la pct. 5, expropriatorul are obligația de a emite/aproba actul de expropriere, care este suficient pentru obligarea atît a expropriaților cît și a celor ce

pretind un drept asupra bunului imobil (terenului) expropriat de a preda expropriatorului bunul expropriat.

7. Actul de expropriere își produce efectele și în situația în care proprietarii bunurilor imobile (terenurilor) indicate la art. 2 lit. a) din prezenta lege și, după caz, titularii dreptului de folosință prevăzut la art. 2 lit. b) din prezenta lege nu se prezintă în termenul stabilit la pct. 5, nu prezintă un act care să le confirme dreptul asupra bunului expropriat, nu sînt cunoscuți ori sînt cunoscuți, dar se află în afara hotarelor țării, precum și în situația succesiunilor nedeschise ori a succesorilor necunoscuți sau cu care nu se ajunge la un acord privind valoarea despăgubirii.

8. Transferul de la expropriat la expropriator al dreptului de proprietate asupra bunurilor imobile (terenurilor) indicate la art. 2 lit. a) din prezenta lege și, după caz, al dreptului de folosință prevăzut la art. 2 lit. b) din prezenta lege se consideră efectuat la data publicării actului de expropriere de către expropriator, ulterior fiind efectuate înregistrările privind respectivul transfer în Registrul bunurilor imobile. Actul de expropriere este suficient pentru efectuarea înregistrării corespunzătoare în Registrul bunurilor imobile.

9. Data efectuării înregistrării în Registrul bunurilor imobile cu privire la transferul de la expropriat la expropriator al dreptului de proprietate asupra bunurilor imobile (terenurilor) indicate la art. 2 lit. a) din prezenta lege și, după caz, al dreptului de folosință prevăzut la art. 2 lit. b) din prezenta lege nu afectează momentul intrării în vigoare a respectivului transfer de la expropriat la expropriator, așa cum este stabilit la pct. 8.

10. În situația în care se expropriează doar o parte dintr-un bun imobil (teren) care nu a fost format și/sau înregistrat în mod corespunzător în Registrul bunurilor imobile, pe baza măsurărilor executate de expropriator se determină atît suprafața expropriată cît și cea neexpropriată, înregistrarea asupra porțiunii de teren supusă exproprierii efectuîndu-se în baza proiectului de formare (proiectul planului geometric) a bunului imobil.

11. Plata despăgubirilor pentru bunurile imobile (terenurile) expropriate și pentru drepturile expropriate se face în baza propunerilor de expropriere.

12. Propunerea de expropriere va conține notificarea adresată persoanelor fizice și juridice titulare de drepturi reale asupra obiectului exproprierii, oferta de despăgubire, modalitatea transferului de bunuri și de drepturi patrimoniale sau, după caz, modalitatea de cedare a drepturilor patrimoniale.

13. Propunerea de expropriere, împreună cu actele confirmative ale dreptului de proprietate/ale altor drepturi reale asupra bunului imobil (terenului), originale

și/sau în copii legalizate, va fi depusă în termen de 20 de zile lucrătoare de la data aducerii la cunoștință publică a actului de expropriere, prin afișarea informației la sediul autorității administrației publice locale în raza căreia se află bunul imobil (terenul).

14. Dovada dreptului de proprietate asupra bunurilor imobile (terenurilor) indicate la art. 2 lit. a) din prezenta lege și a dreptului de folosință prevăzut la art. 2 lit. b) din prezenta lege se face prin orice mijloace de probă admise de lege.

15. La cererea expropriatorului, expropriatul, în termen de 15 zile de la solicitarea despăgubirii, are obligația să completeze actele depuse pentru confirmarea drepturilor în conformitate cu pct. 12. În caz contrar, plata despăgubirii se va efectua numai la data la care expropriatul își va dovedi dreptul în condițiile prezentei legi.

16. În cazul în care expropriatul nu depune cererea și/sau actele confirmative, expropriatorul va notifica acestuia suma propusă spre despăgubire și o va depune într-un cont bancar deschis și administrat de către acesta. Despăgubirile vor fi eliberate în condițiile prezentei legi.

17. În cazul în care despăgubirea referitoare la același bun imobil (teren) expropriat/drept expropriat este solicitată în concurs sau în contradictoriu de mai multe persoane aparent îndreptățite, despăgubirea urmează a fi împărțită potrivit legislației aplicabile. Despăgubirea va fi eliberată numai titularilor de drepturi dovedite prin acte confirmative, hotărâri judecătorești definitive și irevocabile sau prin certificatul de moștenitor eliberat în conformitate cu legislația aplicabilă. Eventualele litigii amână plata despăgubirilor stabilite.

18. În situația în care bunul imobil (terenul) expropriat este proprietatea unei persoane decedate sau, după caz, dreptul expropriat aparține unei persoane decedate, despăgubirea se va consemna pe numele succesorilor legali care își vor dovedi calitatea cu un certificat de moștenitor sau vor prezenta o hotărâre judecătorească definitivă și irevocabilă cu privire la dreptul de proprietate.

19. Exproprierea terenurilor din fondul forestier național, altele decât cele aflate în proprietatea publică a statului sau în proprietatea publică a unităților administrativ-teritoriale, în situația în care nu se prezintă un act confirmativ valabil ori nu sînt cunoscuți proprietarii, sau aceștia sînt cunoscuți dar se află în afara hotarelor țării, precum și în situația succesiunilor nedeschise ori a succesorilor necunoscuți, sau în cazul în care nu se ajunge la o înțelegere cu proprietarii, se efectuează fără acordul acestora. În acest caz, sumele datorate pentru exproprierea terenului forestier, inclusiv valoarea masei lemnoase valorificate, se stabilesc cu titlu de despăgubire și se eliberează ulterior de către expropriator solicitantului.

20. În cazul unor situații litigioase, altele decât cele prevăzute la pct. 17 și 18, sumele aferente exproprierii se stabilesc pe numele persoanelor aflate în litigiu, urmînd a fi plătite în condițiile prezentei legi. În cazul în care titularul sau unul dintre titularii dreptului real nu este de acord cu cuantumul stabilit al despăgubirii, suma reprezentînd despăgubirea se stabilește pe numele titularului sau, după caz, al titularilor. Despăgubirea va fi eliberată în baza unei cereri formulate în acest sens, însoțită de o hotărîre judecătorească definitivă și irevocabilă de stabilire a cuantumului despăgubirii ori, după caz, de declarația autentică de acceptare a cuantumului despăgubirii stabilite de expropriator.

21. Decizia de stabilire a cuantumului despăgubirii pentru proprietarii/deținătorii de alte drepturi reale care nu sînt de acord cu plata compensatorie calculată și specificată în propunerea de expropriere este emisă în baza rapoartelor de evaluare de către o comisie instituită de Guvern și se comunică celor expropriați în termen de 5 zile lucrătoare de la emiterea acesteia.

22. În termen de cel mult 90 de zile lucrătoare de la data emiterii deciziei de stabilire a cuantumului despăgubirii, expropriatorul efectuează plata despăgubirilor către expropriați.

23. În cazul în care expropriatul este nemulțumit de cuantumul despăgubirii prevăzut în decizia de stabilire a cuantumului despăgubirii, acesta se poate adresa în instanța judecătorească competentă în termen de 2 ani, care curge de la data la care i-a fost comunicată respectiva decizie de stabilire a cuantumului despăgubirii, fără a putea contesta transferul de la expropriat la expropriator al dreptului de proprietate asupra bunurilor imobile (terenurilor) indicate la art. 2 lit. a) din prezenta lege și, după caz, al dreptului de folosință prevăzut la art. 2 lit. b) din prezenta lege.

24. Termenul în care moștenitorii expropriatului decedat se pot adresa în instanța judecătorească curge de la data acceptării succesiunii.

25. Cererea de chemare în judecată cu privire la stabilirea despăgubirii, formulată în conformitate cu prevederile pct. 23, se soluționează potrivit dispozițiilor art. 14 și 15 din Legea exproprierii pentru cauză de utilitate publică nr. 488/1999.

26. Atît procedura de expropriere, cît și lucrările de construcție a obiectivului de utilitate publică ce fac obiectul prezentei legi nu pot fi suspendate ori sistate la cererea vreunei persoane care invocă existența unor litigii privind posesia ori proprietatea bunului imobil (terenului) expropriat sau, după caz, privind dreptul de folosință expropriat.

27. În sensul prezentei legi:

a) *expropriator* semnifică statul Republica Moldova, în persoana Guvernului;

b) *expropriat* semnifică persoana titulară a dreptului de proprietate asupra bunurilor imobile (terenurilor) indicate la art. 2 lit. a) din prezenta lege sau a dreptului de folosință prevăzut la art. 2 lit. b) din prezenta lege, expropriate în condițiile prezentei legi;

c) *act de expropriere* semnifică hotărârea Guvernului;

d) *afectat temporar de lucrările subterane necesare pentru construcția conductei de transport gaze naturale pe direcția Ungheni–Chișinău* semnifică afectat pe întreaga durată de executare a lucrărilor menționate.”

PREȘEDINTELE PARLAMENTULUI

ANDRIAN CANDU

Chișinău, 29 martie 2018.

Nr. 56.